

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-44(8)/13/JK

Warszawa, 13 września 2013 r.

DECYZJA DIH-1/55/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r., Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Romana Błaszaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu z dnia 21 maja 2013 r. (Nr akt: D/PI.ŻG.8361.180.2012), którą wymierzył ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno – spożywczego, tj. produktu o nazwie „masło stołowe śmietankowe, tłuszcz mleczny do smarowania 80%”, oznaczonego datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed 27.12” i nr partii produkcyjnej „101”, produkcji „MASMAL DAIRY Sp. o.o., ul. Magazynowa 8, 86-300 Grudziądz”, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 10-12 grudnia 2012 r. przez inspektorów reprezentujących Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu – zwanego dalej „Wielkopolskim WIIH” – w Domu Handlowym „Karolinka” Sprzedaż Hurtowa i Detaliczna, mieszczącym się przy ul. Wawelskiej 104 w Pile, należącym do przedsiębiorcy Romana Błaszaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, zwanego dalej również „stroną”, pobrano do badań laboratoryjnych próbkę produktu o nazwie „masło stołowe śmietankowe, tłuszcz mleczny do smarowania 80%”, oznaczonego datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed 27.12” i nr partii produkcyjnej „101”, produkcji „MASMAL DAIRY Sp. o.o., ul. Magazynowa 8, 86-300 Grudziądz” – zwanego dalej „masłem”.

Powyższe udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 12 grudnia 2012 r. oraz Protokole pobrania próbki produktu Nr 082269 z dnia 10 grudnia 2012 r. (nr akt kontroli: D/PI.ŻG.8361.180.2012).

Jednocześnie z tej samej partii i w tych samych ilościach pobrano, zabezpieczono i przekazano kontrolowanemu w celu przechowania, dodatkową próbkę kontrolną (protokół pobrania próbki kontrolnej Nr 082274 z dnia 10 grudnia 2012 r.).

Badania wykonane przez Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Olsztynie – zwane dalej „Laboratorium w Olsztynie” – w zakresie cech organoleptycznych i fizyczno-chemicznych wykazały, że masło nie odpowiadało wymaganiom zawartym w zał. XII i XV Rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. *ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)* (Dz. U. L 299 z 16.11.2007, s. 1 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem 1234/2007” – z uwagi na obecność tłuszczu obcego w tłuszczu mlecznym (stwierdzono 59,22 % tłuszczu obcego), zawyżoną zawartość wody (w granicach od 23% do 23,8 %, zamiast wymaganych nie więcej niż 16%) oraz suchej masy beztłuszczowej (stwierdzono od 2,2% do 2,4%, zamiast nie więcej niż 2%). Stwierdzono także niezgodną z deklaracją producenta oraz rozporządzeniem Komisji (WE) nr 445/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 r. *ustanawiającym niektóre szczegółowe zasady w celu stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 2991/94 określającego normy dla tłuszczów do smarowania oraz stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 1898/87 w sprawie ochrony nazw stosowanych w obrocie mlekiem i przetworami mlecznymi* (Dz. U. L 106 z 24.04.2007 r., str. 24) – zwanego dalej „rozporządzeniem 445/2007” – niższą zawartość tłuszczu (stwierdzono średnio 74%, zamiast 80% ± 1%). Powyższe udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 999/2012 z dnia 13 grudnia 2012 r. – zwanym dalej „sprawozdaniem 999/2012”.

Ponadto w wyniku oględzin opakowań jednostkowych badanego produktu stwierdzono nieprawidłowe oznakowanie nazwą środka spożywczego. Na opakowaniach tych podano dwie nazwy, tj.: „masło stołowe śmietankowe” oraz „tłuszcz mleczny do smarowania 80%”. Zgodnie z wymaganiami określonymi w dodatku do załącznika XV rozporządzenia 1234/2007, masło to produkt zawierający nie mniej niż 80% i nie więcej niż 90% tłuszczu mlecznego, nie więcej niż 16% wody oraz nie więcej niż 2% suchej masy beztłuszczowej. Z kolei tłuszcz mleczny do smarowania X%, to produkt zawierający następujące ilości tłuszczu mlecznego:

- poniżej 39%,
- powyżej 41%, ale poniżej 60%,
- powyżej 62%, ale poniżej 80%.

Pismem z dnia 14 grudnia 2012 r. strona została zapoznana z wynikami badań laboratoryjnych masła oraz poinformowana o prawie do przebadania próbki kontrolnej (strona przedmiotowe pismo odebrała 17 grudnia 2012 r.).

W odpowiedzi na powyższe, strona pismem z dnia 23 grudnia 2012 r. (nadany 24 grudnia 2012 r.) wniosła o:

- zwrócenie się do producenta kwestionowanego produktu, w trybie art. 18 ust. 1 – 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 273/2008 z dnia 5 marca 2008 r. *ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1255/1999 w odniesieniu do metod analizy oceny jakości mleka i przetworów mlecznych* (Dz. U. UE L 88 z 29.03.2008 r., s.1), zwanego dalej „*rozporządzeniem 273/2008*”, oraz załączników nr II, XX i XXI do tego rozporządzenia w związku z art. 28 Kpa o wypowiedzenie się co do sposobu pobierania próbek w sprawie, ewentualnie jeżeli producent zajął stanowisko na piśmie – udzielenie na ten temat informacji,
- przebadanie próbki kontrolnej produktu, ale wyłącznie w akredytowanym niezależnym laboratorium.

Wielkopolski WIIH otrzymał ww. pismo strony w dniu 27 grudnia 2012 r.

W związku z powyższym, pismem z dnia 17 stycznia 2013 r., Wielkopolski WIIH zwrócił się do Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych o możliwość wykonania badań próbki zakwestionowanego produktu w Laboratorium Specjalistycznym Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Gdyni, zwanym dalej „*Laboratorium GIJHARS w Gdyni*”.

Po uzyskaniu zgodny na powyższe, próbka kontrolna została przekazana do badań do Laboratorium GIJHARS w Gdyni. O fakcie tym strona została poinformowana przez Wielkopolskiego WIIH w piśmie z dnia 21 stycznia 2013 r.

Przeprowadzone badania potwierdziły obecność tłuszczów obcych w badanej próbce masła. Powyższe zostało udokumentowane w Sprawozdaniu z badań nr 64/IH/2013 z dnia 29 stycznia 2013 r.

Strona została zapoznana z powyższymi wynikami pismem z dnia 7 lutego 2013 r.

Pismem z dnia 25 lutego 2013 r., strona wniosła o przedłożenie do akt sprawy dokumentów zaświadczających, że próbka zakwestionowanej partii masła została dostarczona do laboratorium w terminie zgodnym z Polską Normą PN-EN ISO 707; przedłożenie do akt sprawy dokumentów świadczących o prawidłowych warunkach przechowywania pobranej próbki do czasu przekazania jej do laboratorium, zgodnych z ww. normą; przedłożenie do akt sprawy dokumentów uprawniających do pobierania próbek dla osób, które pobierały próbki z kwestionowanej partii masła; przedłożenie do akt sprawy dokumentów świadczących, iż próbka, której wyniki dołączono do pisma z dnia 7 lutego 2013 r. jest tożsama z próbka kwestionowanej partii masła.

W odpowiedzi na powyższe Wielkopolski WIIH poinformował stronę o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Pismem z dnia 10 kwietnia 2013 r., Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Poznaniu zawiadomił przedsiębiorcę Romana Błaszaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji administracyjnej w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz. U. z 2005 r., Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, za wprowadzenie do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego, informując

jednocześnie o przysługującym mu, na podstawie art. 10 Kpa, prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów zgromadzonych w sprawie. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa, natomiast pismem z dnia 10 kwietnia 2013 r. wniosła o: przeprowadzenie dowodu z załączonego sprawozdania z badań nr 122482/12/GDY próbek kwestionowanej partii produktu, pochodzących z „biblioteczki” producenta na okoliczność właściwej jakości kwestionowanego produktu, przeprowadzenie dowodu z zeznań pracowników producenta kwestionowanego masła na okoliczność jego właściwej jakości oraz doręczenie sprawozdania z badań zakwestionowanego produktu.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 21 maja 2013 r. (Nr akt: D/PI.ŻG.8361.180.2012), Wielkopolski WIIH, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej wymierzył przedsiębiorcy Romanowi Błaszakowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, karę pieniężną w wysokości 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego.

Pismem z dnia 3 czerwca 2013 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie jako bezprzedmiotowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji w części dotyczącej wymierzenia kary pieniężnej i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Wielkopolskiego WIIH na podstawie art. 138 § 2 Kpa. Zaskarżonej decyzji przedsiębiorca zarzucił:

- I. naruszenie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy nie wystąpiły ku temu przesłanki oraz uznanie, że ukaranie podmiotu wprowadzającego do obrotu produkt o niewłaściwej jakości lub produkt zafałszowany może nastąpić bez przypisania mu winy;
- II. naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o *Inspekcji Handlowej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o *Inspekcji Handlowej*”, poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie w sytuacji, gdy nie wystąpiły ku temu przesłanki poprzez:
  - poddanie badaniom próbki kontrolnej zakwestionowanego produktu po upływie jego daty przydatności do spożycia, co w takiej sytuacji nie powinno nastąpić,
  - zwrócenie się do strony o przebadanie próbki kontrolnej produktu po upływie terminu przydatności do spożycia, a w konsekwencji pozbawienie jej prawa do zakwestionowania wyników badań przedstawionych przez Wielkopolskiego WIIH;
- III. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, iż zakwestionowane masło jest produktem zafałszowanym;
- IV. naruszenie art. 18 ust. 1 – 5 rozporządzenia 273/2008 oraz załączników nr II, XX i XXI do tego rozporządzenia poprzez jego niezastosowanie oraz akceptację jego niezastosowania przez organ pierwszej instancji, co w efekcie pozbawiło producenta możliwości wykazania niewłaściwej procedury pobierania próbek;
- V. naruszenie art. 18 ust. 1 – 5 rozporządzenia 273/2008 oraz jego załączników nr II, XX i XXI w związku z art. 28 Kpa oraz art. 145 § 1 pkt 4 Kpa poprzez ich błędną wykładnię i

niezastosowanie ich w sytuacji, gdy wystąpiły ku temu przesłanki, co doprowadziło do niewłaściwego określenia stron przedmiotowego postępowania i pozbawienia producenta zakwestionowanego masła udziału w nim w charakterze strony;

- VI. naruszenie art. 18 ust. 1 – 5 rozporządzenia 273/2008 oraz załączników II, XX i XXI w związku z art. 75 § 1 Kpa poprzez ich niezastosowanie oraz wydanie decyzji w oparciu o dowody zdobyte sprzecznie z prawem, zebrane niezgodnie z przewidzianą prawem procedurą, gdyż Wielkopolski WIIH powinien zwrócić się do producenta kwestionowanego masła w celu powiadomienia go o podjętych czynnościach i umożliwić mu wypowiedzenie się co do prawidłowości pobierania próbek, a także błędną wykładnię ww. wskazanych przepisów polegającą na przyjęciu, że decyzje administracyjne wymierzające kary pieniężne mogą opierać się na dowodach zebranych niezgodnie z obowiązującą procedurą;
- VII. naruszenie art. 75 § 1 Kpa w związku z art. 29 ustawy o Inspekcji Handlowej oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez niedopuszczenie dowodów ze sprawozdań z badań nr 122482/GDY próbek z „biblioteczki” producenta;
- VIII. rażące naruszenie art. 7 i 77 Kpa poprzez: błędne ustalenie stanu faktycznego; zaniechanie przez organ administracji publicznej podjęcia czynności zmierzających do zebrania pełnego materiału dowodowego i dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego; arbitralne potraktowanie sprawy przez organ bez rozpatrzenia w sposób wyczerpujący zebranego materiału dowodowego; nieuwzględnienie przy rozstrzygnięciu interesu społecznego i interesu obywateli;
- IX. rażące naruszenie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w zakresie wymiaru kary;
- X. naruszenie art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”, w związku z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej poprzez nałożenie kary zbyt wygórowanej i dotkliwej.

Strona wniosła ponadto o przeprowadzenie dowodu:

- z dostarczonego przez nią sprawozdania z badań nr 122482/12/GDY próbki kontrolnej kwestionowanej partii produktu na okoliczność właściwej jakości kwestionowanego produktu;
- z zeznań pracowników producenta zakwestionowanego masła na okoliczność jego właściwej jakości;
- w postaci przedłożenia do akt sprawy przez organ pierwszej instancji dokumentów poświadczających, iż pobrana próbka masła została dostarczona do laboratorium zgodnie z określonym w Polskiej Normie PN-EN ISO 707 terminem;

- w postaci przedłożenia do akt sprawy przez Wielkopolskiego WIIH dokumentów zaświadczających, że od momentu pobrania próbki do czasu dostarczenia jej do laboratorium była przechowywana w warunkach zgodnych z Polską Normą ISO 707;
- w postaci przedłożenia do akt sprawy przez organ pierwszej instancji dokumentów poświadczających uprawnienia do pobierania próbek osoby, które pobierały próbki z kwestionowanej partii.

Pismem z dnia 20 czerwca 2013 r. Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Romana Błaszaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym, na podstawie art. 10 Kpa przysługuje prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 114 rozporządzenia 1234/2007 produkty żywnościowe przeznaczone do spożycia przez ludzi można wprowadzać do obrotu jako mleko i przetwory mleczne, tylko jeśli są zgodne z definicjami i nazwami ustanowionymi w załączniku XII tego rozporządzenia. Przetwory mleczne oznaczają produkty uzyskiwane wyłącznie z mleka, przez co należy rozumieć, że można dodać do nich substancje konieczne do ich wytwarzania, pod warunkiem, że substancje te nie są używane do zastąpienia w całości lub częściowo jakichkolwiek naturalnych składników mleka.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 4, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ww. ustawy, oznacza produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego

składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów, w szczególności jeżeli:

a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,

b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,

c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte w pierwszej instancji przez Wielkopolskiego WIIH z uwagi na stwierdzenie w pobranej do badań laboratoryjnych próbce masła obecności niedozwolonego tłuszczu obcego (stwierdzono 59,22 % tłuszczu obcego), zawyżonej zawartości wody (w granicach od 23% do 23,8 %, zamiast wymaganych nie więcej niż 16%), wyższej zawartości suchej masy beztłuszczowej (stwierdzono od 2,2% do 2,4%, zamiast nie więcej niż 2%) oraz niższej zawartości tłuszczu (stwierdzono średnio 74%, zamiast 80% ± 1%). Powyższe zostało udokumentowane w sprawozdaniu 999/2012. W związku z tym, Wielkopolski WIIH uznał, że masło nie odpowiadało wymaganiom jakościowym określonym w obowiązujących przepisach rozporządzenia 1234/2007 oraz rozporządzenia 445/2007, a także w deklaracji producenta na opakowaniu i wymierzył, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, przedsiębiorcy Romanowi Błaszakowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, karę pieniężną z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego.

W pierwszej kolejności w pkt. I odwołania, przedsiębiorca Roman Błaszak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, zarzucił naruszenie przez organ pierwszej instancji przepisów art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej poprzez zastosowanie go w sytuacji, gdy nie wystąpiły ku temu ustawowe przesłanki, wskazując jednocześnie, że ukaranie podmiotu wprowadzającego do obrotu produkt zafałszowany nie może nastąpić bez przypisania mu jakiegokolwiek winy. Strona nie zgadza się również z uznaniem zakwestionowanego produktu za zafałszowany (pkt III odwołania).

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK wskazuje, że powyższy zarzut jest bezzasadny. Należy podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem przyjętym w orzecznictwie, przepisy prawa żywnościowego, w tym przepisy prawa o jakości handlowej, sprzeciwiają się każdej praktyce, również dotyczącej oznakowania środka spożywczego, mogącej w jakikolwiek sposób wprowadzać w błąd konsumenta. Obowiązkiem przedsiębiorcy, który tak jak w przedmiotowej sprawie, wprowadził do obrotu zakwestionowane produkty, jest zatem

wprowadzanie do obrotu produktów oznakowanych zgodnie z przepisami, w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości (por. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 91/10). Należy wskazać, że w prawie żywnościowym pojęcie „wprowadzenie do obrotu” dotyczy każdego etapu obrotu (również sprzedaży detalicznej) i nie jest zawężone wyłącznie do pierwszego wprowadzenia na rynek przez producenta lub importera. W zakresie definicji „obrotu”, należy podkreślić, że ustawa o jakości handlowej w art. 3 pkt 4 odsyła do art. 3 pkt 8 rozporządzenia 178/2002, gdzie „wprowadzanie na rynek” oznacza posiadanie żywności w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie, będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o bezpieczeństwie żywności i żywienia* (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia”, w związku z art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o jakości handlowej, nazwa środka spożywczego powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju środka spożywczego w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową środka spożywczego lub składać się z opisu tego środka spożywczego lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości środka spożywczego oraz odróżnienie go od innych produktów.

Natomiast stosownie do art. 46 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia w związku z art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać konsumenta w błąd, m.in. co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

Jak już wcześniej wskazano, w myśl art. 114 ust. 1 rozporządzenia 1234/2007 produkty żywnościowe przeznaczone do spożycia przez ludzi można wprowadzać do obrotu jako mleko i przetwory mleczne, tylko jeśli są one zgodne z definicjami i nazwami ustanowionymi w jego załączniku XII. Przetwory mleczne oznaczają produkty uzyskiwane wyłącznie z mleka, przez co należy rozumieć, że można do nich dodać substancje konieczne do ich wytwarzania, pod warunkiem, że substancje te nie są używane do zastąpienia w całości lub częściowo jakichkolwiek naturalnych składników mleka (zał. XII pkt II ust. 2 ww. rozporządzenia). Do takich przetworów mlecznych, zgodnie z załącznikiem XII pkt II ust. 2a (iii) należy masło.

W załączniku XV do rozporządzenia 1234/2007 wskazuje się, że masłem jest produkt zawierający nie mniej niż 80% i nie więcej niż 90% tłuszczu mlecznego, nie więcej niż 16% wody i nie więcej niż 2% suchej masy beztłuszczowej. Tymczasem w wyniku przeprowadzonych badań przedmiotowego masła ujawniono w jego składzie obecność

tłuszczu obcego oraz zawyżoną zawartość wody i suchej masy beztłuszczowej, a także niższą zawartość tłuszczu.

Wobec powyższego, stosując nazwę środka spożywczego niezgodną z rzeczywistością, strona naruszyła art. 46 i 47 ww. ustawy, wprowadzając konsumentów w błąd co do rzeczywistego charakteru nabywanego produktu, który wbrew przekazowi wynikającemu z nazwy nie był produktem, który konsumenci chcieli nabyć.

W tym miejscu należy wskazać, że obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego. W art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej podano przykładowe wyliczenie okoliczności warunkujących uznanie wyrobu za zafałszowany, naruszające interesy konsumentów w sposób istotny, co w konsekwencji wpływa na zakres odpowiedzialności podmiotu wprowadzającego dany produkt do obrotu. W szczególności zafałszowanie może polegać na podaniu niezgodnej z prawdą nazwy artykułu rolno-spożywczego oraz danych w zakresie jego składu. W przedmiotowej sprawie, zdaniem Prezesa UOKiK, dyspozycja art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej została spełniona i wprowadzenie do obrotu przez przedsiębiorcę Romana Błaszaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, masła, które w rzeczywistości nim nie było, wprowadzało konsumentów w błąd i w sposób istotny naruszało ich interesy, gdyż otrzymywali oni inny produkt, niż sugerowała jego nazwa, a zatem pozbawieni byli oni także możliwości dokonania świadomego wyboru.

Powyższe ustalenia kontroli wskazują, że ww. produkt został zafałszowany w rozumieniu art. 3 ust. 10 ustawy o jakości handlowej, a zatem podniesiony przez stronę argument o niewystąpieniu przesłanek uzasadniających uznanie wprowadzonego przez nią do obrotu produktu za zafałszowany, nie zasługuje na uwzględnienie. Należy wskazać, że wbrew przekonaniu strony, nie ma znaczenia czy zafałszowane produkty zostały wprowadzone do obrotu w wyniku celowego działania, czy też nie, gdyż nie jest to przesłanką do odstąpienia od wymierzenia kary w ogóle, ponieważ art. 40a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych podlega karze określonej w tym przepisie. Ustawodawca zakłada więc istnienie odpowiedzialności w każdej sytuacji wymierzania kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów prawa żywnościowego. Oznacza to, że samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej produktów, powoduje konieczność nałożenia stosownej kary (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r., sygn. VI SA/Wa 894/10). Odpowiedzialność określona w tym przepisie ma charakter obiektywny, natomiast przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 października 2012 r., sygn. II GSK 1339/11). Należy także podkreślić, że przepis art. 40a tej ustawy, jest przepisem administracyjnym, a nie wbrew temu, co próbuje dowieść strona, przepisem karnym i nie uzależnia on zastosowania sankcji od stwierdzenia winy po stronie podmiotu, który wprowadził do obrotu produkty niezgodne z wymaganiami jakości handlowej.

Stopień zawinienia jest jedną z pięciu przesłanek uwzględnianych dopiero na etapie ustalania wysokości kary pieniężnej (art. 40a ust. 5 tej ustawy). Powyższe stanowisko podzielił również w swoich orzeczeniach Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie

(np. wyrok z dnia 7 maja 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 126/10, wyrok z dnia 15 grudnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 1551/10).

Odnosząc się w dalszej kolejności do postawionego przez stronę w pkt. II odwołania zarzutu przebadania próbki kontrolnej zakwestionowanego produktu po upływie jego terminu przydatności do spożycia oraz w efekcie pozbawienie jej prawa do zakwestionowania wyników badań przedłożonych przez Wielkopolskiego WIIH, należy uznać go za bezzasadny. Prezes UOKiK wskazuje, że w niniejszej sprawie okoliczność, iż próbka kontrolna zakwestionowanego masła została przebadana po upływie jego daty minimalnej trwałości nie miała żadnego wpływu na wynik badania, gdyż nie wpłynęło to na zmniejszenie zawartości tłuszczu w badanym produkcie, czy też pojawienie się w nim tłuszczu obcego lub zwiększenie zawartości wody. Ponadto, strona również przyczyniła się do przeprowadzenia badań na próbce kontrolnej przeterminowanej, gdyż pismo informujące o prawie zbadania próbki kontrolnej otrzymała 17 grudnia 2012 r., zaś wolę przeprowadzenia badania wyraziła w piśmie z dnia 23 grudnia 2012 r., które to organ pierwszej instancji otrzymał 27 grudnia 2012 r. Zatem, strona mając świadomość, iż jest to okres świąteczny, powinna zdawać sobie sprawę, że przeprowadzenie badań w dacie minimalnej trwałości produktu będzie niemożliwe, co i tak nie miałooby znaczenia, ponieważ okoliczność upływu ww. daty nie miała wpływu na wynik badania w zakresie parametrów przedstawionych w sprawozdaniu 999/2012 (tak wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. VI SA/Wa 1681/10).

Podkreślić należy, że podstawą wydania decyzji był wynik badania próbki podstawowej ujęty w sprawozdaniu 999/2012. Wynik badania próbki kontrolnej jedynie potwierdził, że kwestionowane masło było zafałszowane. W przedmiotowej sprawie udział tłuszczu obcego w maśle był na tyle duży, że nie budziło to żadnych wątpliwości, co do stwierdzenia, iż było ono zafałszowane. Wyniki badań próbki kontrolnej mogą mieć decydujące znaczenie w przypadku stwierdzenia niewielkich niezgodności.

W opinii strony, organ pierwszej instancji dopuścił się naruszenia art. 18 ust. 1 – 5 rozporządzenia 273/2008 oraz załączników nr II, XX i XXI do tego rozporządzenia, jak również naruszenia ww. przepisu w związku z art. 28 Kpa i art. 145 § 1 pkt 4 Kpa poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji pozbawienie producenta możliwości wykazania niewłaściwego przeprowadzenia procedury pobierania próbek oraz niewłaściwe określenie stron postępowania i pozbawienie przez to spółki Masmal Dairy Sp. z o.o. z siedzibą w Grudziądzu (producenta) udziału w przedmiotowym postępowaniu w charakterze strony (pkt IV i V).

Odnosząc się do powyższych zarzutów, należy zauważyć, że przywołane przez stronę przepisy art. 18 ust. 1-5 rozporządzenia (WE) nr 273/2008 o tytule „*Pobieranie próbek oraz spory dotyczące wyników analiz*” nie dotyczą procedur postępowania organów Inspekcji Handlowej, gdyż te zostały kompleksowo i wyczerpująco określone w ustawie o Inspekcji Handlowej oraz rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia

zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. U. L 165 z 30.4.2004, s. 1 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem 882/2004”. Należy zaznaczyć, że strona formułując swoje zarzuty nie wzięła pod uwagę zasadniczej kwestii, a mianowicie celu i zakresu obowiązywania poszczególnych przepisów. Rozporządzenie 273/2008, co do zasady jest regulacją wydaną na potrzeby rynków rolnych i wszelkie zawarte w nim procedury mają zastosowanie w sprawach między kontrahentami lub w sytuacjach, gdzie nie zostały określone żadne inne procedury postępowania. Faktem jest, że metody badań wskazane w tym rozporządzeniu są wykorzystywane przez organy urzędowej kontroli żywności, gdyż z reguły są to metody referencyjne akceptowane na poziomie międzynarodowym. Możliwość stosowania tych metod przez organy urzędowej kontroli żywności wynika z art. 11 i 12 rozporządzenia 882/2004. Rozporządzenie to jednak nie obliguje tych organów do stosowania procedur postępowania zawartych w rozporządzeniu 273/2008. Celem urzędowej kontroli żywności jest ochrona interesów konsumentów, co wynika wprost z rozporządzenia 882/2004. Rozporządzenie to określa, jakie procedury mają i mogą być stosowane dla osiągnięcia zakładanego celu. Stąd też korzystanie przez organy Inspekcji Handlowej z metod badawczych powszechnie uznanych, określonych w rozporządzeniu 273/2008, nie może być wiążące w części procedur zawartych w tym rozporządzeniu, określonych dla innych celów niż cel, który realizuje Inspekcja Handlowa, jakim jest ochrona interesów konsumentów m.in. poprzez sprawowanie urzędowej kontroli żywności.

Powyższe stanowisko Prezesa UOKiK w kwestii uznania, że przepisy rozporządzenia 273/2008 nie są wiążące w postępowaniu prowadzonym przez organy Inspekcji Handlowej potwierdził również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 7 września 2012 r. (sygn. akt VI SA/Wa 918/12).

Za bezzasadny należy uznać również zarzut pozbawienia producenta jego uprawnień procesowych. Jak to już wskazał organ pierwszej instancji, Roman Błaszak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” - Roman Błaszak w Tucznie, jako podmiot działający na rynku detalicznym wprowadzał do obrotu zafalszowane masło i jego działalność była przedmiotem przeprowadzonej kontroli, zatem wyłącznie jemu przynależą wszelkie wynikające z tego tytułu uprawnienia. Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 12 marca 2007 r. (sygn. akt I OSK 401/07) ustalenie istnienia interesu lub obowiązku prawnego może nastąpić jedynie w związku z konkretną normą prawa materialnego. W niniejszej sprawie przepisem tym jest art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej, który stanowi, że kontrolowanym jest przedsiębiorca, którego działalność jest kontrolowana. Podkreślenia wymaga, że wszelkie czynności wynikające z ustawowych kompetencji, to jest: działania prowadzone w ramach postępowania kontrolnego, następnie ewentualnie pokontrolnego, jak i będące konsekwencją postępowania kontrolnego, postępowanie w sprawie wymierzenia kary (art. 40a ust. 1 ustawy o jakości handlowej), jako prowadzone przez organy Inspekcji Handlowej, powinny być podmiotowo tożsame i wynikać z ustaleń dokonanych u kontrolowanego. Z tego powodu jedynie on (kontrolowany wprowadzający produkt do obrotu) może być podmiotem praw i obowiązków kierowanych przez organy Inspekcji

Handlowej. Wobec powyższego, należy przyjąć, że z uwagi na brak interesu prawnego po stronie producenta, nie mógł być on stroną niniejszego postępowania. W tym miejscu należy przytoczyć wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 stycznia 2012 r. (sygn. akt II OSK 2035/10), w którym Sąd stwierdził, że cechami interesu prawnego, o którym mowa w art. 28 Kpa jest to, iż jest on indywidualny, konkretny, aktualny, sprawdzalny obiektywnie, jego istnienie znajduje potwierdzenie w okolicznościach faktycznych, będących przesłankami zastosowania przepisu prawa materialnego. Postępowanie dotyczy interesu prawnego konkretnej osoby wówczas, gdy w tym postępowaniu wydaje się decyzję, która rozstrzyga o prawach i obowiązkach tej osoby lub rozstrzygnięcie o prawach i obowiązkach innego podmiotu wpływa na prawa i obowiązki tej osoby. W ocenie Prezesa UOKiK, wydane przez Wielkopolskiego WIIH rozstrzygnięcie w żaden sposób na prawa i obowiązki producenta zakwestionowanego produktu nie wpływało.

Strona wskazuje również naruszenie przez organ pierwszej instancji art. 18-5 rozporządzenia 273/2008 oraz jego załączników nr II, XX i XXI w związku z art. 75 § 1 Kpa polegające na ich niezastosowaniu oraz wydaniu decyzji w oparciu o dowody zdobyte sprzecznie z prawem (pkt VI odwołania).

Odpowiadając na powyższy zarzut Prezes UOKiK jeszcze raz podkreśla, że przepisy wskazanego przez stronę rozporządzenia 273/2008 z przyczyn podanych wyżej nie miały zastosowania w niniejszej sprawie. W tym miejscu należy zauważyć, że do procedury, sposobu i trybu przeprowadzania kontroli przez organy Inspekcji Handlowej, w tym sposobu pobierania próbek, stosuje się ustawę o Inspekcji Handlowej oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w *sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej* (Dz. U. 2012 r. poz. 496), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek*”, o czym wprost stanowią art. 1 ust. 2 oraz art. 31 ustawy o Inspekcji Handlowej. Zgodnie z ww. aktami prawnymi, próbki produktów pobiera się w celu poddania badaniom w ilościach i w sposób określony w przepisach odrębnych albo dokumentach normalizacyjnych, a w razie braku takiego określenia, w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań. Równocześnie z pobraniem próbki produktu pobiera i zabezpiecza się dodatkową próbkę z tej samej partii w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań (próbka kontrolna). Zestawiając powyższe ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, brak jest podstaw, aby uznać, że przebieg i wynik przeprowadzonej kontroli były niezgodne z obowiązującym prawem, a co za tym idzie, że dowody zostały zdobyte sprzecznie z prawem. Należy podkreślić również, że w aktach przedmiotowej sprawy znajdują się stosowne dokumenty potwierdzające stan faktyczny. W szczególności został sporządzony protokół z przebiegu czynności kontrolnych oraz protokół pobrania próbki przedmiotowego masła, które czyniły zadość obowiązującym przepisom. Wskazać należy również, że do treści przedmiotowych dokumentów nie zostały przez stronę wniesione żadne zastrzeżenia.

Prezes UOKiK zauważa ponadto, że strona skorzystała z przebadania próbki kontrolnej w momencie kiedy miała ku temu możliwość, stosownie do obowiązujących

przepisów ustawy o Inspekcji Handlowej. Zgodnie z wolą strony próbka kontrolna została przekazana do badań do Laboratorium GIJHARS w Gdyni.

Następnym zarzutem postawionym organowi pierwszej instancji w pkt. VIII (brak pkt. VII) jest naruszenie art. 75 § 1 Kpa w zw. z art. 29 ustawy o Inspekcji Handlowej oraz art. 78 § 1 Kpa poprzez niedopuszczenie dowodów z przedłożonego przez stronę sprawozdania z badań 122482/12/GDY próbek z „biblioteczki” producenta.

Zdaniem Prezesa UOKiK, strona nie przyjmuje do wiadomości jasno brzmiącego przepisu art. 29 ustawy o Inspekcji Handlowej, z którego wynika, że:

- badania pobranych próbek produktów i próbek kontrolnych przeprowadzają laboratoria kontrolno-analityczne Inspekcji;
- wyjątkowo, tj. w przypadku gdy laboratoria Inspekcji nie mogą wykonać badań, organ Inspekcji może zawrzeć umowę o wykonanie badań pobranej próbki z innym wyspecjalizowanym laboratorium.

W świetle powyższego nie ma możliwości powoływania się w postępowaniu prowadzonym przed organem prowadzącym sprawę administracyjną na wyniki badań artykułów rolno-spożywczych wykonanych przez inne laboratoria nie wskazane przez organy Inspekcji Handlowej, przeprowadzone w innym trybie niż określony przepisami ustawy o Inspekcji Handlowej. Podsumowując, tam gdzie obowiązują procedury kontrolne określone w prawie, nie jest dopuszczalne przyjmowanie innych, gdyż wypaczałoby to sens prowadzonych kontroli (por. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 lutego 2011 r., sygn. VI SA/Wa 249/10).

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK podziela stanowisko Wielkopolskiego WIIH w kwestii uznania wyników z badań wykonanych na zlecenie producenta jako dowodów niemających istotnego, czy decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, Prezes UOKiK zauważa, że nawet gdyby przyjąć, iż sprawozdanie z badań dostarczone stronie przez producenta dotyczyło próbek z tożsamej partii, nie do zaakceptowania byłaby aż tak zasadnicza różnica w otrzymanych wynikach badań tak istotnego parametru (tłuszcz mleczny) tego samego produktu przez dwa różne akredytowane laboratoria. Mogłoby to jedynie wskazywać, albo na niejednorodność partii towaru (tj. nadanie tego samego oznaczenia partii produkcyjnej zupełnie innym produktom: zafałszowanemu i zgodnemu z wymaganiami), albo niewiarygodność dowodu przedkładanego przez stronę. Obie sytuacje nie stanowią okoliczności, która miałaby wpływ na zmianę podjętej przez organ pierwszej instancji decyzji. Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z ustawą o jakości handlowej, partia produkcyjna oznacza określoną ilość artykułu rolno-spożywczego wyprodukowanego, przetworzonego lub zapakowanego w praktycznie takich samych warunkach. Próbka oznacza część partii produkcyjnej pobranej w sposób losowy w celu kontroli lub oceny w zakresie jakości handlowej artykułu rolno-spożywczego. Zatem w badanych próbkach nie powinny występować tak duże różnice parametru stanowiącego o ich właściwościach. Jeszcze raz należy podkreślić, że w badaniu wykonanym akredytowaną metodą w akredytowanym Laboratorium w Olsztynie zawartość tłuszczu obcego, tj. niemlecznego stanowiła w próbce 59,22%. Obecność niedozwolonego tłuszczu

obcego w kwestionowanym maśle została potwierdzona następnie w wyniku badań przeprowadzonych przez Laboratorium GIJHARS w Gdyni. Należy podkreślić, że samo stwierdzenie jego obecności w maśle świadczy o jego zafalszowaniu. Zatem wynik badania zawarty w sprawozdaniu dostarczonym przez producenta, wskazującym na nieobecność tłuszczu obcego należy uznać za niewiarygodny, gdyby przyjąć, że badaniom poddany został ten sam produkt, który był przedmiotem kontroli.

Strona zarzuca również rażące naruszenie art. 7 i 77 Kpa poprzez błędne ustalenie stanu faktycznego, zaniechanie przez organ administracji podjęcia czynności procesowych zmierzających do zebrania pełnego materiału dowodowego i dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, arbitralne potraktowanie przez organ przedmiotowej sprawy bez rozpatrzenia w sposób wyczerpujący zebranego materiału dowodowego oraz nieuwzględnienie przy rozstrzygnięciu interesu społecznego i słusznego interesu obywateli (pkt IX odwołania).

Jak już podkreślono powyżej, strona skorzystała z prawa do przebadania próbki kontrolnej w momencie, kiedy miała ku temu możliwość, stosownie do obowiązujących przepisów ustawy o Inspekcji Handlowej. W związku z tym, zarzut arbitralności działania organu jest nietrafny, gdyż zgodnie z wnioskiem strony organ pierwszej instancji przekazał próbkę kontrolną do Laboratorium GIJHARS w Gdyni. Badania przeprowadzone przez ww. laboratorium potwierdziły nieprawidłowości w zakresie obecności w przedmiotowym maśle tłuszczu obcego, która to została ujawniona w wyniku badań przeprowadzonych przez Laboratorium w Olsztynie. W świetle powyższego, w przedmiotowym postępowaniu, istnieją wiarygodne dowody, w sposób oczywisty potwierdzające zafalszowanie przedmiotowego masła i dające podstawę do wydania rozstrzygnięcia podjętego przez organ pierwszej instancji.

W ocenie Prezesa UOKiK, w przedmiotowej sprawie zostały także podjęte wszelkie niezbędne kroki do pełnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, między innymi poprzez wskazanie stronie przysługujących jej praw, w tym prawa do zapoznania się z materiałem dowodowym i złożenia wyjaśnień. Przed wydaniem decyzji Wielkopolski WIIH zebrał materiał dowodowy jednoznacznie wykazujący, że ustalony stan faktyczny pozwala na wymierzenie kontrolowanemu kary pieniężnej w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej. W świetle powyższego, twierdzenie, że doszło do naruszenia przepisów Kpa, wskazanych przez stronę w odwołaniu, nie znajduje uzasadnienia.

Podsumowując, Prezes UOKiK w pełni podziela argumentację Wielkopolskiego WIIH przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji w tym zakresie.

Strona podnosi również zarzut rażącego naruszenia art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w zakresie wymiaru kary. Zdaniem strony, organ pierwszej instancji wymierzył karę z naruszeniem art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002 (pkt IX i X).

Powyższy zarzut, w opinii Prezesa UOKiK należy uznać za nietrafny. Analizując zgromadzony materiał dowodowy, Prezes UOKiK stwierdził, że wszystkie przesłanki wskazane w art. 40a ust. 5 ww. ustawy zostały uwzględnione i rozpatrzone w sposób wszechstronny przy wymierzaniu kary pieniężnej przez organ pierwszej instancji.

W przedmiotowej sprawie stronie została wymierzona kara w wysokości 5.000 zł, która, zdaniem strony, jest zbyt wygórowana i dotkliwa.

Ustosunkowując się do powyższego, Prezes UOKiK przeprowadził analizę prawidłowości uwzględnienia przez Wielkopolskiego WIIH przesłanek wynikających z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej i zważył, co następuje:

- zdaniem Prezesa UOKiK zasadnym było uznanie przez Wielkopolskiego WIIH stopnia szkodliwości czynu jako najwyższy z uwagi na wprowadzenie do obrotu produktu, w oznakowaniu którego podano niezgodne z prawdą nazwy oraz niezgodne dane w zakresie składu. Jak słusznie wskazano w rozstrzygnięciu organu pierwszej instancji, ochrona interesów konsumentów w Unii Europejskiej przed nieuczciwą praktyką handlową, jaką jest wprowadzanie do obrotu produktów zafałszowanych ma charakter priorytetowy. Zarzucany czyn narusza podstawową zasadę zaufania konsumenta w obrocie środkami spożywczymi. Biorąc pod uwagę rolę, jaką pełnią w życiu codziennym przetwory mleczne oraz powszechność ich spożycia stopień szkodliwości czynu należało uznać za najwyższy;
- zdaniem Prezesa UOKiK, okoliczności uwzględnione przez organ pierwszej instancji przy ocenie stopnia zawinienia, były zasadne. Określając stopień zawinienia organ pierwszej instancji wziął pod uwagę fakt, że na stronie, jako na profesjonalście działającym na rynku spożywczym, ciąży obowiązek wprowadzania do obrotu środków spożywczych właściwej jakości handlowej, a ponadto skala prowadzonej przez stronę działalności zobowiązuje ją do podejmowania działań umożliwiających weryfikację wprowadzanej przez nią do obrotu żywności. Ustalenia kontroli, stanowiące podstawę wydania zaskarżonej decyzji, nie pozostawiają wątpliwości, że strona nie stosuje się do obowiązków nałożonych na nią przepisami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej, a więc wina strony za nieprzestrzeganie tych przepisów jest ewidentna, na co słusznie zwrócił uwagę organ pierwszej instancji;
- zakres naruszenia należało uznać za istotny z punktu widzenia właściwości produktu. Organ pierwszej instancji słusznie wskazał, że konsument dokonywał zakupu w przekonaniu, że nabywa masło, choć w rzeczywistości otrzymywał inny produkt. W konsekwencji skutkowało naruszeniem jego interesów ekonomicznych, gdyż cena masła jest wyższa niż środka spożywczego wyprodukowanego z mieszanki tłuszczowej;
- Wielkopolski WIIH ustalając wysokość kary wziął pod uwagę również dotychczasową działalność przedsiębiorcy;
- organ pierwszej instancji określając wysokość kary wziął pod uwagę przesłankę wielkości obrotów strony. Zgodnie z jej oświadczeniem jest to kwota (...) zł, pozwalająca zaliczyć stronę do grupy małych przedsiębiorców. Dysponując takimi informacjami w łatwy sposób można określić górną granicę możliwej do wymierzenia kary pieniężnej. Stosując się do dyspozycji art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej będzie to kwota ponad (..) zł. Stąd wymierzona stronie

kara w wysokości 5.000 zł stanowi zaledwie ok. 0,6% możliwej do wymierzenia w przedmiotowym stanie faktycznym kary.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes UOKiK nie widzi podstaw do kwestionowania wysokości wymierzonej kary. W ocenie Prezesa UOKiK, kara wymierzona w takiej wysokości przez Wielkopolskiego WIIH jest stosunkowo niska w porównaniu do stwierdzonego naruszenia. W innych sprawach, w których przedmiotem postępowania było zafałszowane masło produkcji Masmal Dairy Sp. z o.o. z siedzibą w Grudziądzu, organy Inspekcji Handlowej niejednokrotnie wymierzały kary znacznie wyższe, jednakże mając na uwadze art. 139 Kpa, organ odwoławczy utrzymuje wysokość kary wymierzonej przez organ pierwszej instancji.

Podkreślić należy również, że celem prawa żywnościowego, zgodnie z art. 8 rozporządzenia 178/2002, jest ochrona interesów konsumentów, dlatego jego przestrzeganie powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Wprowadzenie na rynek żywności zafałszowanej, która jest oznakowana w sposób sugerujący cechy innego produktu, jak w przedmiotowej sprawie, pozbawia konsumentów możliwości świadomego wyboru i narusza jego interes. Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, kary mające zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego powinny być proporcjonalne, skuteczne i odstraszające. Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Aby kara była odstraszająca jej wysokość musi być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara musi spełniać także funkcję prewencyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Nałożona sankcja powinna spełniać także funkcję represyjną, czyli stanowić poważną dolegliwość, jednakże nie eliminować przedsiębiorcy z obrotu gospodarczego. Szczególnie należy wskazać, że celem ustawy o jakości handlowej jest przede wszystkim ochrona konsumentów przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, dlatego też kary wymierzane w tego rodzaju sprawach, po uwzględnieniu kryteriów ich wymierzania określonych w art. 40a ust. 5 ww. ustawy, nie mogą być symboliczne (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 lipca 2010 r., sygn. akt VI SA/Wa 769/10).

Odnośnie wniosków dowodowych złożonych przez stronę, po ich przeanalizowaniu, Prezes UOKiK uznał, iż nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Otóż:

- badania wskazane w sprawozdaniu 122482/12/GDY zostały wykonane na produkcie z naruszeniem procedur postępowania określonych w ustawie o Inspekcji Handlowej;
- dowody z zeznań pracowników producenta zakwestionowanego masła nie mają znaczenia dla sprawy, z uwagi na fakt, iż istotą postępowania organu Inspekcji Handlowej było sprawdzenie jakości handlowej produktu końcowego, a nie metody jego produkcji. Istotne dla sprawy było to, że na etapie obrotu detalicznego zostało stwierdzone wprowadzenie do obrotu zafałszowanego przedmiotowego produktu, a nie na jakim etapie produkcji powstała kwestionowana nieprawidłowość;

- również wniosek dowodowy w przedmiocie przedłożenia do akt dokumentów poświadczających o zachowaniu przez organ pierwszej instancji wymagań wynikających z Polskiej Normy PN-EN ISO 707 (przechowywanie próbki w ściśle określonych warunkach chłodniczych) należy uznać za niemający znaczenia w sprawie, szczególnie w świetle art. 18 pkt 1 rozporządzenia 273/2008. W ślad za tym przepisem pobieranie próbek przeprowadzane jest zgodnie z odpowiednimi przepisami dotyczącymi rozpatrywanego produktu. Jeżeli nie przedstawiono żadnych przepisów w odniesieniu do pobierania próbek, stosuje się przepisy zamieszczone w Polskiej Normie PN-EN ISO 707 – „Mleko i przetwory mleczne – Wytyczne do pobierania próbek”. Należy wskazać, że w niniejszej sprawie przepisem regulującym pobieranie próbek jest rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek i, jak wynika z akt sprawy, próbki zostały pobrane w sposób w nim wskazany. Ponadto, o tym, że próbka była przechowywana prawidłowo przez Wielkopolskiego WIIH świadczy Protokół przyjęcia próbki do badań nr 503/2012 z dnia 11 grudnia 2012 r., gdzie Laboratorium w Olsztynie oceniło przydatność próbki do badań jako właściwą, a także samo sprawozdanie z badań 999/2012 z dnia 13 grudnia 2012 r. określające zabezpieczenie próbek. W tym miejscu należy zaznaczyć również, że czas i warunki przechowywania pobranej próbki masła w okresie od jej pobrania do momentu dostarczenia do laboratorium nie miały wpływu na zmniejszenie się zawartości tłuszczu, czy też niemożliwemu w rzeczywistości samodzielnemu przekształceniu się tłuszczu mlecznego w tłuszcz niemleczny, stwierdzony w kwestionowanym produkcie;
- podkreślenia wymaga również fakt, iż z upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr D/PI.ŻG.8361.180.2012 z dnia 10 grudnia 2012 r. wystawionego przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, które to stronie zostało doręczone w dniu 10 grudnia 2012 r., jednoznacznie wynika, iż wskazani w nim inspektorzy zostali upoważnieni do przeprowadzenia kontroli w Domu Handlowym „Karolinka” Sprzedaż Hurtowa i Detaliczna w Pile, należącym do przedsiębiorcy Romana Błaszaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie, a tym samym do podejmowania wszelkich czynności w tym zakresie, w tym pobierania próbek produktów Z art. 16 ust. 1 pkt 10 ustawy o Inspekcji Handlowej wynika jednoznacznie, że w toku kontroli inspektor może pobierać nieodpłatnie próbki produktów do badań. Jest to jego ustawowe uprawnienie. Tym samym wniosek strony o włączenie do akt dokumentów potwierdzających uprawnienie osób do pobrania próbki z zakwestionowanej partii masła należy uznać za bezzasadny.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 organ odwoławczy może utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270 z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji do ww. Sądu za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nieuiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Łukasz Szmit
Kancelaria Radcy Prawnego Łukasz Szmit
ul. Rynek Jeżycki 1/5
60-847 Poznań
pełnomocnik Romana Błaszaka
Dom Handlowy „Karolinka” – Roman Błaszak w Tucznie
2. Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Poznaniu
3. a/a